

ΕΛΛΑΣ ΟΘΙΤΑΙ
ΑΕΕΕΖΟΕΑΟ ΟΖΟ ΑΕΕΑΑΙ Ο
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
τηλ. 210-72.72.235/ 239 fax 210-72.72.238
www.ecclesia .gr - E-mail : istypos@otenet.gr

Αθήνα 22 Νοεμβρίου 2013

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Έναρξη του Β' Διεθνούς Συνεδρίου Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας

Ξεκίνησαν σήμερα 22 Νοεμβρίου οι εργασίες του Β' Διεθνούς Συνεδρίου, το οποίο διοργανώνει η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος στο Διορθόδοξο Κέντρο της Ιεράς Συνόδου στην Ιερά Μονή Πεντέλης. Γενικό θέμα του Συνεδρίου, το οποίο έχει θέσει υπό την αιγίδα του ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος, είναι:

«Ή ζωή τῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων ἐπί Τουρκοκρατίας.
Καταπίεση - Κοινοτισμός - Παιδεία»

Μετά την ανάγνωση του χαιρετισμού του Μακαριωτάτου από τον γραμματέα της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη κ. Βαρθολομαίο Αντωνίου – Τριανταφυλλίδη ακολούθησε ο χαιρετισμός του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Ιγνατίου Προέδρου της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας. Στη συνέχεια έλαβε χώρα η πρώτη συνεδρία με προεδρεύουσα την **κ. Βασιλική Παπούλια, Ομότιμο**

Καθηγήτρια της Ιστορίας των Χωρων της Χερσονήσου του Αίμου.

Η πρώτη Εισήγηση είχε ως θέμα : «*Η εθνική συνείδησή μας κατά την τουρκοκρατία, συνείδηση συμπάσης τῆς ρωμισύνης*». Ο εισηγητής Ελλογιμώτατος κ. Αθανάσιος Καραθανάσης, Όμότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ, ο οποίος παρούσασε πτυχές του θέματος, τόνισε μεταξύ άλλων τα εξής: «*Η συνέχεια της εθνικής συνειδήσεως των Ελλήνων προϋπήρχε πριν ακόμη από την υποταγή της Ελλάδος στους Ρωμαίους, αλλ' έγινε σαφής σε όλη την μακρά περίοδο της βυζαντινής αυτοκρατορίας, ιδιαιτέρως μάλιστα σε μία ταχεία εξέλιξη του βυζαντινού κόσμου σε νέο ελληνικό από τον 10^ο ως τον 14^ο αι. Κύριοι παράγοντες αυτής της μετεξελίξεως ήσαν η επιβίωση του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, η συμπάθεια του λαού προς τους πληττομένους από τις επιδρομές πληθυσμούς της Μ. Ασίας, το ακριτικό τραγούδι, η επιβίωση του Μ. Αλεξάνδρου στους θρύλους του λαού μας, η εξέλιξη στην γλώσσα, στις συμπεριφορές, στα ήθη και τα έθιμα. Χαρακτηριστική έκφραση όλων αυτών είναι η στροφή προς την αρχαιότητα και η υπερηφάνεια της καταγωγής από τους αρχαίους Έλληνες των Ρωμηών απέναντι στους κατακτητές της Δ' Φραγκικής Σταυροφορίας. Αυτήν την διαχρονική συνέχεια του Ελληνισμού, που ενωρίς στήριξαν οι Κ. Παπαρηγόπουλος και Σπ. Ζαμπέλιος τεκμηρίωσαν οι σοφοί Διδάσκαλοι Κ. Άμαντος, Διον. Ζακυνθινός, Απ. Βακαλόπουλος, Ν. Σβορώνος, Νίκος Βέης, Κ. Θ. Δημαράς.*

Μετά την ανάκτηση της Κπόλεως από τους Βυζαντινούς το 1261, πλην της χρήσεως του ονόματος Έλλην εμφανίζεται εν συνειδήσει και η λέξη το Γένος, που χαρακτηρίζει την ολότητά μας ως λαού. Η άλωση του 1453 είναι η γενέθλιος ημέρα του Νέου Ελληνισμού, που έκτοτε και ως την δημιουργία του νεοελληνικού κράτους, η εθνική συνείδηση γίνεται ισχυρότερη με την κοινή πεποίθηση αντιστάσεως κατά του κατακτητού, η περιχαράκωση γύρω από το αρχαίο παρελθόν, η ενσυνείδητη στάση του νέου αυτού ελληνικού κόσμου υπερασπίσεως της θρησκείας του και μάλιστα πολύ έντονα με εκφραστέο το

αιχμάλωτο μεν, όρθιο δε Οικουμενικό Πατριαρχείο και τους νεομάρτυρες. Αυτήν την συνείδηση μετέφεραν οι Έλληνες της Διασποράς, στους τόπους εγκαταστάσεώς τους όπως αυτή η πραγματικότητα εμφανίζεται πολύ ενωρίς, από τα τέλη του 15^{ου} αι., στην Ελληνική Αδελφότητα Βενετίας, όπου τα μέλη της ομιλούν για την δική τους *nazione greca* και συγκροτούν ένα εξόριστο Κοινοβούλιο με εκπροσώπους απ' όλη την υπόδουλη Πατρίδα. Αυτή την διαχρονική ενότητα του Ελληνισμού εξέφρασε μονολεκτικώς ο Ευγένιος Βούλγαρις αυτοπροσδιοριζόμενος ως *βυζαντινός – νεοέλληνας* και στους καιρούς μας ο Σεφέρης, ο Ελύτης, ο Μίκης Θεοδωράκης, ο Γιάννης Ρίτσος κ.ά., και κυρίως ο λαός μας με το ήθος του και την αντίστασή του απέναντι στους κάθε είδους προσωρινούς κατακτητές του. Αυτά δηλ. που αποσιωπούν και στρεβλώνουν στις ημέρες μας οι λεγόμενοι *αποδομητές* της ιστορίας, άγνωστο, ως τώρα, πόθεν υποκινούμενοι.»

Ο Ελλογιμώτατος κ. Γεώργιος Σταινχάουερ, ανέπτυξε το θέμα : «Ορισμός και όρια του Ελληνικού Έθνους από την αρχαιότητα στο Βυζάντιο». Ο Εισηγητής μετά τη διατύπωση εμπειριστατωμένων επιστημονικών θέσεων ετόνισε ότι : «Η έρευνα εντοπίζεται στο ρόλο της γλώσσας και του βασισμένου στην πόλη τρόπου ζωής στη διαμόρφωση της εθνικής συνείδησης των Ελλήνων. Εξετάζονται ιδιαίτερα τα προβλήματα εθνικής ταυτότητας που προέκυψαν από την διεύρυνση του γεωγραφικού ορίζοντα του ελληνισμού κατά την ελληνοιστική και τη ρωμαϊκή περίοδο κι η αντικατάσταση μεταξύ 4ου και 6ου αιώνα της εθνικής συνείδησης από αυτήν της οικουμενικής χριστιανικής εκκλησίας.»

Η Τρίτη Εισήγηση είχε ως θέμα: «Τό Οικουμενικό Πατριαρχείο και ή διαχρονική συνείδηση του Έθνους». Ο Εισηγητής, Ελλογιμώτατος κ. Κωνσταντίνος Σβολόπουλος, Ακαδημαϊκός και Πρόεδρος του Ιδρύματος Κωνσταντίνος Καραμανλής, υπογράμμισε ότι: «το Οικουμενικό Πατριαρχείο καθόλη την περίοδο της Τουρκοκρατίας διασφάλισε, διατήρησε και μετέδωσε την συνείδηση της Εθνικής ταυτότητος μέσα σε

κλίμα ιδιαίτερα δύσκολο και επικίνδυνο για την αποστολή αυτή».

Η τέταρτη Εισήγηση είχε ως θέμα : «*Η ελληνική αρχαιότητα στό λαϊκό κήρυγμα τής δουλείας*»,εισηγητής ήταν ο αιδεσιμολογιώτατος πρωτοπρεσβύτερος κ. Γεώργιος Μεταλληνός, Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Ο εισηγητής τόνισε «Για τη διερεύνηση της διαχρονικής συνειδήσεως του ορθοδόξου Ελληνισμού προσεγγίζεται ο χώρος του λαϊκού εκκλησιαστικού κηρύγματος, που είναι άμεσα συνδεδεμένο με τη λαϊκή λατρεία και ιδιαίτερα τη Θεία Λειτουργία. Ουδέποτε εσίγησε ο άμβωνας κατά τους χρόνους της δουλείας. Ως βάση ελήφθησαν οι κηρυγματικές συλλογές του Δαμασκηνού του Στουδίτου, «Θησαυρός»(16^{ος} αιώνας), που εσημείωσε πολλαπλές ανατυπώσεις και εγνώρισε την μεγαλύτερη διάδοση, επηρεάζοντας περισσότερο από κάθε άλλο έργο την πνευματική ανάπτυξη των υποδούλων, αλλά και η συλλογή «Διδαχαί» του Ηλία Μηνιάτη, (17^{ος} -18^{ος} αι.) με πολλές ανατυπώσεις και αυτή και μεγάλη διάδοση. Επίσης οι «Διδαχές» του Πατροκοσμά του Αιτωλού, που δεν είναι βεβαίως λειτουργικά κηρύγματα. Τα έργα αυτά προδίδουν ένα κήρυγμα, που προϋποθέτει εκκλησίασμα σε σχέση με τη λατρεία και προηγμένη πνευματική εμπειρία, ιδίως το πρώτο. Η έρευνα επικεντρώνεται στην καλλιέργεια της γνώσης για την ελληνική αρχαιότητα και την άμεση διασύνδεση της σθνεϊδήσεως των υποδούλων με το παράδειγμα και τον πολιτισμό της. Συνάγονται δε τα σχετικά συμπεράσματα που τεκμηριώνουν την αδιατάρακτη ιστορική συνέχεια τους Γένους.»

Ακολούθησε η εισήγηση του κ. Χάρη Μελετιάδη καθηγητού της Ιστορίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο με τίτλο: "Λόγιες ανασυγκροτήσεις της ταυτότητας του Γένους στην Κωνσταντινούπολη τον 17ο αιώνα". Ανέφερε ότι: «Μετά από μια συνοπτική παρουσίαση των πληροφοριών που διαθέτουμε για τη ζωή των Ελλήνων στην Κωνσταντινούπολη εκατό περίπου χρόνια μετά την Άλωση διαπιστώνεται ευδιάκριτη η αποξένωση των υποδούλων από το αστικό περιβάλλον της

οθωμανικής πια πρωτεύουσας. Η πόλη πλέον δεν διαδραματίζει τον παιδαγωγικό της ρόλο και δεν συντηρεί την ιστορική μνήμη. Η πρωτοβουλία όμως της Μεγάλης Εκκλησίας δια του πατριάρχου Ιωάσαφ Β' να ανασυστήσει το Σχολείο του Πατριαρχείου μεταθέτει το πρόβλημα της πολιτισμικής επιβίωσης του Γένους στην περιοχή της παιδείας και απεμπλέκει το Γένος από τις μεσαιωνικού τύπου οθωμανικές εξουσιαστικές πολιτικές επιβολής της λήθης, της περιθωριοποίησης και του αφανισμού. Το Γένος δια των μηχανισμών της παιδείας επαναπροσδιορίζει έκτοτε τη σχέση του με τη γενέθλια γη του, την οποία αναγνωρίζει ως "φίλον έδαφος", μια υπο διεκδίκηση ελεύθερη πατρίδα. Η ίδια σύλληψη επιβιώνει ως τα τέλη του 19ου αιώνα και αποδίδει ουσιαστικά στοιχεία των ειδικότερων πολιτικών που ακολουθήθηκαν σε όλες τις μικρασιατικές επαρχίες του Οικουμενικού Θρόνου ως το 1922.»

Ο πέμπτος εισηγητής Ελλογιμώτατος κ. Γεώργιος Καραμπελιάς, ανέπτυξε το θέμα : *«Κύριλλος Λούκαρις και Νικόδημος Μεταξάς: Η αντιμετώπιση τής Τουρκοκρατίας και ή απόκρουση τής λατινικήs διείσδυσης»*.

Η έκτη Εισηγήση είχε ως θέμα: *«Τό Γένος και ή δουλεία του κατά τόν Άγιο Άθανάσιο τόν Πάριο (1721 - 1813)»*. Εισηγητής ήταν ο Ελλογιμώτατος κ. Χαράλαμπος Μηνάογλου, διδάκτωρ νεώτερης Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Κατά την διάρκεια των πρώτων εισηγήσεων προσήλθε στο Συνέδριο ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ . Ιερώνυμος, ο οποίος με τον πατρικό και πεπνυμένο λόγο Του έκλεισε την πρώτη συνεδριακή ημέρα.

Στη συνέχεια παρατέθηκε στο Διορθόδοξο Κέντρο της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας δείπνο προς τιμήν των εισηγητών και συνέδρων. Σημειώνεται ότι, οι εργασίες του Διεθνούς αυτού Συνεδρίου καλύπτονται ζωντανά από το Ραδιοφωνικό Σταθμό της Πειραιϊκής Εκκλησίας.

Εκ του Γραφείου Τύπου της Ιεράς Συνόδου.